

Recenzja pracy doktorskiej mgr Agnieszki Ewy Rządzkowskiej pt.:

„Rola energii odnawialnej w polityce energetycznej Unii Europejskiej”

napisanej pod kierownictwem naukowym dra hab. Marka Wróblewskiego Prof. UWr.

Przedłożoną do recenzji pracę doktorską mgr Agnieszki Rządzkowskiej oceniono z uwzględnieniem następujących kryteriów:

1. Kryterium wyboru tematu rozprawy

Biorąc pod uwagę aspekty poznawcze i praktyczne, wybór i tematu i tytułu rozprawy są nadzwyczaj trafne. Unia Europejska i cały świat znajdują się w kluczowym momencie transformacji energetycznej polegającej na odchodzeniu od paliw kopalnych jako źródła energii. Istotne jest również to, że Unia Europejska jako organizacja międzynarodowa jest światowym liderem we wdrażaniu technologii odnawialnych źródeł energii, która jak pisze doktorantka stanowi już 38 % udziału w konsumpcji energii ogółem. Znaczenie tego problemu uwidacznia się jeszcze bardziej w kontekście zmian klimatycznych. Problem ten, jak pisze autorka na s. 15 zamierz zbadać w perspektywie historycznej. Wartością dodaną jest jej deklaracja o uwzględnieniu parametrów sztucznej inteligencji. Podsumowując doktorantka w sposób zdyscyplinowany wyznaczyła obszar badawczy i uzasadniła jego wybór.

2. Kryterium przyjętych założeń badawczych

Założenia badawcze odnoszą się do sposobu, czyli metodologii zidentyfikowanego przedmiotu badań. Zostały one przedstawione w skromnej formie, ale w wystarczający sposób.

Sformułowanie hipotezy uważam za bardzo dobre, aczkolwiek występujące w niej słowo *przekonanie*, osłabia nieco jej wymowę, ponieważ powinno być słowo *twierdzenie*.

Doktorantka sformułowała dziesięć pytań badawczych. Ogólnie rzecz biorąc jest ich za dużo i niektóre z nich brzmią banalnie, jak chociażby pytanie pierwsze. Interesująco brzmi pytanie piąte o roli odbiorców końcowych w nowym systemie energetycznym w Unii Europejskiej. Zabrakło, moim zdaniem, pytania o opór różnych grup interesów we wdrażaniu nowej polityki energetycznej.

3. Kryterium sposobu rozwiązania problemu badawczego.

Recenzowana praca doktorantka podzieliła na cztery rozdziały. Ich tytuły są sformułowane w sposób przejrzysty i są logicznie powiązane, tworząc spójną całość. Ich treść jest powiązana z przyjętymi założeniami badawczymi i mieści się w wyznaczonym obszarze badawczym.

Tak więc rozdział pierwszy, który wprowadza w tematykę pracy doktorskiej, składa się z trzech podrozdziałów. Pierwszy z nich podejmuje kwestię definicji polityki energetycznej i bezpieczeństwa energetycznego. Ale najważniejszym elementem tego podrozdziału jest podpunkt dotyczący pojęcia transformacji energetycznej, który oceniam bardzo wysoko. W połączeniu z drugim podrozdziałem odnoszącym się do klimatycznego kontekstu transformacji energetycznej, w tym polityki klimatycznej w ramach ONZ i UE.

Rozdział zawiera ogólną charakterystykę polityki energetycznej, poczynwszy od utworzenia EEWiS, aż do chwili obecnej. Na stronach 124 – 131 doktorantka podejmuje problem unii energetycznej w UE. Problem ten został potraktowany ogólnikowo i sprawia wrażenie, że unia jest faktem realnym. Pozostaje ona w sferze projektów, a jej utworzenie na wzór unii celnej i uwspólnotowienia działań, to kwestia dalekiej przyszłości ze względu na różnice interesów w polityce energetycznej państw członkowskich.

Rozdział trzeci zawiera kompleksową i obszerną zarazem problematykę odnawialnych źródeł energii. To największy pod względem objętości rozdział liczący nieomal 100 stron. Jego lektura dostarcza interesujących informacji na temat odnawialnych źródeł. Charakteryzuje się on bogactwem danych empirycznych, które ukazują istotę tego problemu. Docenić należy ogromny wkład w ich pozyskanie i przejrzysty sposób prezentacji. To bardzo dobry, wysokiej klasy opis, który jest fundamentem recenzowanej pracy.

Rozdział czwarty podejmuje problematykę zielonego ładu w kontekście europejskiej polityki transformacji energetycznej (231 – 260). Gwoli ścisłości podrozdział 4.1 powinien nosić tytuł: „Polityka transformacji energetycznej UE”. Bardzo dobra ocena tego podrozdziału, w którym uwzględniono najnowsze działania UE.

Pewnym zaskoczeniem jest podrozdział 4.4 poświęcony analizie bezpieczeństwa energetycznego Unii Europejskiej. Doktorantka analizuje ten problem, nie tyle w powiązaniu z transformacją energetyczną, ale w tradycyjnym ujęciu zależności importowych tradycyjnych nośników energii jak ropa, jej zapasów, dywersyfikacji dostaw gazu, stanu infrastruktury energetycznej, cyberbezpieczeństwa. Są to kwestie powszechnie badane, o czym dowodzi obszerna literatura przedmiotu na ten temat.

Podsumowaniem badań zawartych w czterech rozdziałach są wnioski na s. 277-286. Najważniejsze z nich odnoszą się do przyszłości energii odnawialnej i charakteryzuje je duża wartość poznawcza.

W strukturze recenzowanej pracy na samym końcu (s. 286-300) pojawia się fragment noszący tytuł „aktualizacja”. Co prawda doktorantka we wprowadzeniu na s. 17 zasygnalizowała taką możliwość, ale przyjęcie takiego rozwiązania nie jest pożądanym zabiegiem warsztatowym. Treść tego, co nazwano aktualizacją powinna znaleźć się w tekście zasadniczym, gdyż wtedy byłaby zapewniona ciągłość wywodu.

4. Kryteria formalne recenzowanej rozprawy.

Praca liczy 321 stron, jej struktura wewnętrzna odpowiada kryteriom pracy naukowej. Założenia badawcze znajdują swoje rozwinięcie w części empirycznej. Praca została napisana na podstawie bogatej bazy źródłowej, wśród której najważniejszą rolę odegrały źródła pierwotne w postaci dokumentów UE. Dowodzi tego bogaty i kompetentnie sporządzony spis bibliograficzny.

Stylistyka tekstu jest na bardzo dobrym poziomie. Narracja jest logiczna i przejrzysta – co czyni lekturę tej pracy bardzo interesującą.

Nie oznacza to wcale, że recenzowana praca nie zawiera formalnych usterek. Najważniejszą z nich jest sposób sporządzania wykresów i tabel, które nie zawierają tytułu umieszczonego u góry, ze wskazaniem na dane parametry. Zamiast tego opis tabeli łącznie z tytułem są umieszczone u dołu – co jest niespotykaną praktyką.

Nie oznacza to wcale, że recenzowana praca nie zawiera formalnych usterek. Najważniejszą z nich jest sposób sporządzania wykresów i tabel, które nie zawierają tytułu umieszczonego u góry, ze wskazaniem na dane parametry. Zamiast tego opis tabeli łącznie z tytułem są umieszczone u dołu – co jest niespotykaną praktyką.

5. Kryterium charakteru pracy.

Recenzowaną pracę klasyfikuje jako analityczną o dużych wartościach poznawczych, co oznacza, że wnosi ona wkład w poznanie problemu odnawialnych źródeł energii w UE. Wkład ten byłby z pewnością jeszcze większy gdyby doktorantka uwzględniła różnorodność interesów, różne podejście państw członkowskich. Doktorantka przyjęła perspektywę UE jako unitarnego aktora. W rzeczywistości mamy do czynienia z procesem, w którym ścierają się racje tych państw, które promują Pakiet Fit for 55 oraz takie, które go kontestują.

Konkluzja

Praca doktorska mgr Agnieszki Ewy Rządowskiej jest bardzo udanym przedsięwzięciem badawczym, ze względu na wybór tematu jak i naukowy sposób jego realizacji.

Sposób realizacji badań dowodzi, że doktorantka opanowała bardzo dobrze procedury badawcze.

Recenzowana praca doktorska mgr Agnieszki Ewy Rządowskiej spełnia całkowicie kryteria formalne i merytoryczne stawiane tego rodzaju pracom. Sama zaś doktorantka potwierdziła wysokie kompetencje badawcze i umiejętność prowadzenia pracy naukowej.

Biorąc jednoznacznie pozytywną ocenę recenzowanej pracy wnoszę jednoznacznie o dopuszczenie mgr Agnieszki Ewy Rządowskiej do dalszych etapów przewodu doktorskiego.

Prof. dr hab. Marian Edward Haliżak